

KHAI THÁC THỂ MẠNH DU LỊCH CỦA THÀNH PHỐ CẦN THƠ TRONG XU THẾ HỘI NHẬP ASEAN

ThS. TRẦN THỊ XUÂN MAI^(*)

Du lịch là ngành kinh tế tổng hợp, có tính liên ngành, liên vùng, mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc, có tính nhân văn và xã hội rất cao. Ngoài ra, du lịch còn là ngành công nghiệp không khói, mang lại nhiều lợi nhuận, có tác động tích cực đối với việc thực hiện chính sách mở cửa, hội nhập quốc tế sâu rộng, phát triển kinh tế, tạo công ăn việc làm, nâng cao vị thế đất nước, mở rộng giao lưu văn hóa trong khu vực và thế giới.

Du lịch cũng là lợi thế của thành phố Cần Thơ. Nhận thức đúng đắn vấn đề này, thành phố Cần Thơ đang quyết tâm khai thác thể mạnh để phát triển du lịch trên địa bàn. Cụ thể, triển khai Quyết định số 803/QĐ-BVHTTDL ngày 09/3/2010 của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc phê duyệt "Đề án phát triển du lịch Đồng bằng sông Cửu Long đến năm 2020", thành phố Cần Thơ đã ban hành quyết định phê duyệt Quy hoạch tổng thể phát triển du lịch thành phố Cần Thơ đến năm 2010, định hướng đến năm 2020, đồng thời, tiếp tục điều chỉnh Quy hoạch tổng thể phát triển Du lịch thành phố

Cần Thơ đến năm 2020, định hướng đến năm 2030 để phù hợp với quy hoạch chung của thành phố Cần Thơ và xu thế phát triển du lịch trong thời kỳ mới.

1. Thể mạnh về du lịch của thành phố Cần Thơ

Cần Thơ là một trong năm thành phố trực thuộc Trung ương, ở trung tâm của Đồng bằng Sông Cửu Long (ĐBSCL), nằm hiền hòa bên bờ sông Hậu, với một hệ thống sông rạch chằng chịt, sông liền sông, vườn nối vườn. Cần Thơ có môi trường xanh, sạch, đẹp và những nét văn hóa đặc trưng, truyền thống, mang sắc thái riêng, độc đáo và hấp dẫn của miền sông nước. Nhờ đó, thành phố Cần Thơ có **hiều tiềm năng, lợi thế để phát triển du lịch**:

Thứ nhất, là Thành phố năng động, dân số trẻ

- Thành phố Cần Thơ có tốc độ tăng trưởng kinh tế ổn định, luôn nằm trong nhóm địa phương có tốc độ tăng trưởng cao của cả nước. Tăng trưởng GDP năm 2011, năm 2012, năm 2013 và năm 2014 của thành phố Cần Thơ lần lượt là: 14,12%, 11,55%, 11,67% và 12,05%. Bình quân giai đoạn 2009 - 2014 đạt 13,07%; giai đoạn 2011 - 2015 đạt 17,1%. Hàng năm, tổng sản phẩm trên địa

^(*) HNND thành phố Cần Thơ

bàn Thành phố đóng góp cho Vùng khoảng 12 - 12,5%⁽¹⁾.

- Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh luôn được xếp vào nhóm tốt của cả nước và ở nhóm đầu trong 5 thành phố trực thuộc Trung ương (năm 2012 chỉ đứng sau Đà Nẵng và Tp. Hồ Chí Minh).

- Dân số năm 2013 là 1.232.260 người (có 620.134 nữ), với hơn 50% dân số đang trong độ tuổi lao động⁽²⁾.

- Thu nhập bình quân đầu người năm 2012 đạt 2.514 USD (tăng 174 USD so với năm 2011); năm 2013 đạt 2.989 USD; năm 2014 đạt 3.298 USD.

- Quan hệ giao thương rộng khắp: Kim ngạch xuất khẩu hàng hóa và dịch vụ năm 2014 đạt 1.350 triệu USD (tương đương năm 2013). Mặt hàng xuất khẩu chủ lực gồm: gạo, thủy sản, may mặc, thủ công mỹ nghệ. Hàng hóa của Cần Thơ được xuất khẩu đến hơn 84 quốc gia và vùng lãnh thổ trên thế giới⁽³⁾.

Thứ hai, giao thông thuận lợi

Thành phố Cần Thơ có vị trí chiến lược, là trung tâm, cửa ngõ và cầu nối của vùng ĐBSCL, do đó, cơ sở hạ tầng giao thông được đầu tư, phát triển khá đồng bộ.

- Đường bộ: Cầu Cần Thơ được đưa vào sử dụng đã góp phần quan trọng trong việc trung chuyển hàng hóa từ các tỉnh ĐBSCL đến Tp. Hồ Chí Minh và ngược lại, do có đường Quốc lộ 1A và các tuyến đường liên tỉnh, liên vùng. Đường cao tốc Tp. Hồ Chí Minh - Trung

Lương đã được đưa vào sử dụng, đoạn Trung Lương - Cần Thơ đang được triển khai thi công và sẽ đưa vào sử dụng trong năm 2015.

- Đường sông: Cảng Cần Thơ (Cảng Hoàng Diệu) có thể tiếp nhận tàu biển có tải trọng 10 nghìn - 20 nghìn DWT. Cảng Trà Nóc có 3 kho lớn, với sức chứa 40 nghìn tấn, khối lượng hàng hóa lưu thông qua cảng đạt 200 nghìn tấn/năm, có thể tiếp nhận tàu 2.500 DWT. Cảng Cái Cui là cảng mới được xây dựng, có thể phục vụ cho tàu có tải trọng từ 10 nghìn - 20 nghìn DWT, khối lượng hàng hóa lưu thông qua cảng là 4,2 triệu tấn/năm. Công trình đã hoàn thành giai đoạn I và đang triển khai đầu tư giai đoạn II. Sau khi thực hiện xong dự án nạo vét và xây dựng hệ thống đê tại cửa biển Quan Chánh Bó, Cảng Cái Cui sẽ là Cảng biển quốc tế tại thành phố Cần Thơ.

- Đường hàng không: Sân bay Cần Thơ đạt chuẩn sân bay quốc tế và là sân bay trung tâm của vùng ĐBSCL. Nhà ga hàng không có công suất 2 triệu lượt khách mỗi năm.

Thứ ba, trung tâm thương mại của vùng

Hiện nay, Cần Thơ có 107 chợ, trong đó có 5 chợ hạng 1; có 12 siêu thị, trung tâm thương mại, trung tâm buôn bán đang hoạt động hiệu quả, thu hút đông đảo lượng khách từ các tỉnh, thành lân cận; có 1 chợ đầu mối lúa gạo cấp khu vực (đặt tại quận Thốt Nốt), sau 3 năm triển khai thi công với tổng vốn đầu tư 813 tỷ đồng, đến nay đã hoàn thành giai đoạn I và đưa vào hoạt động⁽⁴⁾.

Thứ tư, tài nguyên du lịch phong phú, độc đáo. Du khách có thể đến Cần Thơ bất kỳ thời điểm nào trong năm, nhưng vào mùa hè thì sẽ có nhiều loại trái cây đúng mùa chín rộ. Dịp rằm tháng chạp và rằm tháng tư có 2 lễ hội lớn tại Đình Bình Thủy là lễ Thượng Điền và lễ Hạ Điền. Đây là một trong ba lễ hội lớn nhất miền Tây. Cần Thơ có sản phẩm du lịch nổi tiếng trong và ngoài nước là Chợ nổi Cái Răng (là một trong sáu chợ nổi ấn tượng nhất châu Á).

Về thăm “đất Tây Đô” với những miệt

(1) và (2) Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ, *Báo cáo tổng hợp điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển du lịch thành phố Cần Thơ đến năm 2020, định hướng đến năm 2030*, tháng 11/2014

(3) và (4) Quyết định số 194/BC-UBND của UBND thành phố Cần Thơ sơ kết thực hiện Quyết định số 366/QĐ-TTg ngày 20/3/2009 của Thủ tướng Chính phủ về việc ban hành Kế hoạch triển khai tiếp Nghị quyết số 45-NQ/TW của Bộ Chính trị về xây dựng và phát triển thành phố Cần Thơ giai đoạn 2009 - 2015, ngày 11/12/2014

vườn, sông nước miền Tây Nam bộ là điểm nhấn chính trong chương trình quảng bá du lịch Cần Thơ được tổ chức tại Hà Nội (ngày 15/4/2014). Cần Thơ đang nỗ lực để trở thành một điểm đến hấp dẫn trên bản đồ du lịch Việt Nam.

Hiện nay, Cần Thơ có 10 điểm đến thu hút khách du lịch: (1) *Chợ nổi Cái Răng* là một trong những chợ trên sông nổi tiếng ở miền Tây Nam bộ; (2) *Vườn Cần Thơ*, các vườn du lịch với cây trái trĩu quả thu hút ngày càng đông du khách đến thăm (du lịch sinh thái Mỹ Khánh, vườn trái cây Vàm Xáng, vườn nhà ông Sáu Dương, vườn ca cao Mười Cương, vườn lan Bình Thủy, vườn Lộ Vòng Cung...); (3) *Vườn cò Bằng Lăng* là một trong những vườn chim lớn nhất nơi miệt vườn chín dòng sông; (4) *Nhà cổ Bình Thủy* là ngôi nhà cổ 5 gian, 2 mái, kiến trúc kiểu Pháp được gia đình họ Dương xây dựng vào năm 1870. Đây là mẫu nhà cổ hiếm, được bảo tồn khá nguyên vẹn, giúp các nhà nghiên cứu tìm hiểu đời sống sinh hoạt, văn hóa và tiến trình phát triển lúc giao thời giữa hai thế kỷ của cư dân ĐBSCL; (5) *Chùa Ông* là nơi sinh hoạt tín ngưỡng và văn hóa của người Hoa tại Cần Thơ. Chùa Ông được xây dựng từ năm 1894 đến năm 1896 trên khu đất có diện tích 532m², với lối kiến trúc độc đáo và được giữ gìn gần như nguyên vẹn. Ngôi chùa này đã được Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch) công nhận là di tích kiến trúc nghệ thuật quốc gia (năm 1993); (6) *Chùa Nam Nhã* do ông Nguyễn Giác Nguyên đứng ra xây dựng (năm 1895), theo tông phái Minh Sư, nên còn được gọi là chùa Minh Sư. Chùa Nam Nhã là nơi hoạt động của những sĩ phu yêu nước trong Tổ chức Việt Nam

Quang Phục hội; (7) *Chùa Munir Ansay* - đại diện kiến trúc Khmer đặc sắc ở Cần Thơ. Ngôi chùa này không chỉ là một trong những ngôi chùa đẹp nhất của vùng Tây Đô, mà còn là biểu trưng của kiến trúc Khmer đặc sắc. Hàng năm, tại chùa đều có tổ chức các ngày lễ, như Cholchonom Thomay - Tết năm mới (ngày 13, 14, 15 tháng 3 âm lịch), Ok-om-Book-Lễ đưa nước (tháng 10 âm lịch), Donta-Lễ cúng ông bà (tháng 8 âm lịch), Lễ Dâng y của đồng bào Khmer... Các ngày lễ được tổ chức trang trọng trong không khí hội hè dân gian rộn ràng với nhiều hình thức phong phú, thu hút đông đảo du khách tham dự, đặc biệt là du khách nước ngoài; (8) *Chợ cổ Cần Thơ* (gọi là chợ Hàng Dương hay “chợ lục tỉnh”), nằm trên đường Hai Bà Trưng. Chợ này có nét rất riêng, độc đáo của ĐBSCL, được xây dựng cùng thời với hai ngôi chợ lớn ở Sài Gòn là chợ Bến Thành và chợ Bình Tây. Gần đây, thành phố Cần Thơ đã có dự án quy hoạch lại khu chợ cổ Cần Thơ, với bến tàu du lịch, nhà chờ, gian hàng lưu niệm cho du khách...; (9) *Chợ đêm Tây Đô* là trung tâm buôn bán lớn của các tỉnh Nam bộ; đồng thời là điểm vui chơi giải trí, du lịch hấp dẫn; (10) *Bến Ninh Kiều* hấp dẫn du khách bởi phong cảnh sông nước hữu tình, nên thơ và có vị trí thuận lợi nhìn ra dòng Hậu Giang hiền hòa.

Bên cạnh hệ thống các công trình tôn giáo khác của Cần Thơ, Thiền viện Trúc Lâm Phương Nam là công trình kiến trúc tôn giáo đặc sắc (khánh thành vào tháng 5/2014) có khả năng thu hút khách du lịch tâm linh rất cao. Thiền viện Trúc Lâm Phương Nam góp phần làm cho hệ thống sản phẩm du lịch của Cần Thơ trở nên hoàn thiện hơn trong việc khai thác tiềm năng phát triển du lịch tâm linh. Cùng với làng du lịch Mỹ Khánh, Di tích chiến thắng Ông Hào, đặc biệt là đô thị sinh thái Phong Điền, Thiền viện và toàn khu vực sẽ trở thành trọng điểm phát triển du lịch quan trọng của Cần Thơ⁽⁵⁾.

Với thế mạnh của 4 loại hình du lịch

⁽⁵⁾ Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ, *Báo cáo tổng hợp Điều chỉnh quy hoạch tổng thể phát triển du lịch thành phố Cần Thơ đến năm 2020, định hướng đến năm 2030*, tháng 11/2014

Bảng: Số lượt khách và doanh thu ngành du lịch thành phố Cần Thơ qua các năm

Chỉ số	Năm				
	2010	2011	2012	2013	2014
Lượt khách du lịch (nghìn lượt)	880		1.180	1.250	1.367
Khách quốc tế (nghìn lượt)	167,2		191	210	220,021
Tăng/giảm khách quốc tế so với năm trước(%)	-	-	7%	5,9%	4%
Tổng doanh thu ngành du lịch (tỷ đồng)	650	880		970	1.171
Tăng/giảm doanh thu so với năm trước (%)		22,2%		10,2%	20%

Nguồn: Cổng Thông tin Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ

chính, gồm: sinh thái sông nước, miệt vườn, văn hóa truyền thống, du lịch hội thảo, hội nghị, du lịch Cần Thơ những năm qua đã thu hút ngày càng nhiều du khách trong và ngoài nước (xem *Bảng*).

Ngành du lịch Cần Thơ đã có nhiều chuyển biến tích cực, nhất là trong công tác quảng bá, kết nối với các trung tâm du lịch, như Đà Nẵng, Lâm Đồng. Thành phố Cần Thơ cũng đã chủ động tham gia nhiều sự kiện du lịch, như “Ngày hội du lịch tại Tp. Hồ Chí Minh 2014”, “Không gian giới thiệu văn hóa ẩm thực truyền thống các dân tộc Việt Nam”... Hiện nay, thành phố Cần Thơ đang khảo sát nhiều tuyến, điểm du lịch trên địa bàn, hướng tới xây dựng sản phẩm du lịch đường sông liên quận, huyện (Ninh Kiều, Cái Răng, Bình Thủy, Phong Điền), nhằm khai thác thế mạnh về loại hình du lịch sinh thái, miệt vườn, sông nước, văn hóa truyền thống, lịch sử.

2. Các giải pháp nhằm khai thác thế mạnh du lịch của thành phố Cần Thơ

Đón đầu xu thế hình thành liên minh các nước trong khu vực ASEAN vào cuối năm 2015 và những năm tiếp theo, thành phố Cần Thơ đã có nhiều chính sách để khai thác lợi thế về du lịch, nhằm đưa du lịch trở thành ngành kinh tế có đóng góp quan trọng vào

công cuộc phát triển Thành phố.

Mục tiêu của Thành phố là đẩy mạnh phát triển du lịch dựa trên thế mạnh của từng khu vực, địa bàn; tạo ra sản phẩm đặc thù, độc đáo; tạo điểm đến đặc trưng, mở ra khả năng kết nối sản phẩm nội vùng, liên vùng, liên quốc gia, mang lại hiệu quả kinh tế cao từ du lịch, góp phần cải thiện diện mạo đô thị; đẩy mạnh xã hội hóa trong phát triển du lịch, khuyến khích phát triển du lịch cộng đồng, gắn du lịch với giảm nghèo bền vững, kêu gọi đầu tư xây dựng các dự án về du lịch có quy mô, chất lượng đạt chuẩn của Vùng và quốc tế.

Với mục tiêu trên, Cần Thơ hướng đến thực hiện một số chỉ tiêu phát triển chủ yếu: *Về khách du lịch:* Năm 2020 đạt 500 nghìn lượt khách quốc tế và 2,5 triệu lượt khách nội địa. *Về doanh thu:* năm 2015 ước đạt 1.000 tỷ đồng và năm 2020 ước đạt 1.500 tỷ đồng⁽⁶⁾.

Để thực hiện được các mục tiêu trên, **cần có những giải pháp nhằm khai thác thế mạnh du lịch** của thành phố Cần Thơ trong thời gian tới:

Thứ nhất, đẩy mạnh liên kết, quảng bá du lịch với các tỉnh, thành phố là trung tâm du lịch lớn của cả nước, như Hà Nội, Tp. Hồ Chí Minh, Lâm Đồng, Quảng Ninh, Hải Phòng, Đà Nẵng, Khánh Hòa, Bà Rịa - Vũng Tàu, Tiền Giang, Kiên Giang và An Giang. Cần quảng bá du lịch bằng nhiều hình thức, như

⁽⁶⁾ Cổng thông tin Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ

hội thảo, hội chợ Thương mại - Du lịch, phát hành bản đồ du lịch Cần Thơ (phiên bản mới nhất, cập nhật đầy đủ các thông tin về điểm đến, làng nghề, các dịch vụ giải trí, khách sạn, nhà hàng... trên địa bàn thành phố Cần Thơ). Ngoài ra, thời gian tới, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Cần Thơ cần phát hành sách giới thiệu về du lịch Cần Thơ, ẩm thực đặc trưng của Cần Thơ.

Thứ hai, mở rộng mô hình hợp tác công - tư nhằm nâng cấp cơ sở hạ tầng bến, bãi, đê, đón khách trên sông; đồng thời, phối hợp với các sở, ngành liên quan giải quyết việc nạo vét sông Lòng Ống (Bình Thủy), thông tuyến đường sông phục vụ cho du lịch. Đẩy mạnh tiến độ giải phóng mặt bằng cho tuyến đường cao tốc Trung Lương - Cần Thơ, khai thác nội vùng du lịch cho thành phố Cần Thơ và vùng ĐBSCL. Xây dựng cơ chế khuyến khích khu vực tư tham gia đầu tư, xây dựng, cải tạo khách sạn, nhà nghỉ, vườn sinh thái, hình thành những nhà hàng, khách sạn, khu nghỉ dưỡng chất lượng cao.

Thứ ba, hoàn thiện tổ chức quản lý về du lịch theo hướng kiện toàn Ban Chỉ đạo phát triển du lịch thành phố Cần Thơ, hình thành cơ chế phối hợp giữa các ngành: Công an, Kế hoạch - Đầu tư, Tài chính, Nông nghiệp - Nông thôn và Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch... trong việc thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về du lịch. Tăng cường công tác quản lý phát triển theo quy hoạch. Chú trọng công tác thống kê và xây dựng hệ thống thông tin quản lý du lịch. Lãnh đạo Thành phố cần nghiên cứu để trình Chính phủ cho phép Cần Thơ tái lập Sở Du lịch.

Thứ tư, nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ, công chức trong quản lý nhà nước, điều hành khai thác có hiệu quả du lịch, đáp ứng yêu cầu về nhân lực cả số lượng và chất lượng. Xây dựng đội ngũ nhân lực công tác trong lĩnh vực du lịch có năng lực giao tiếp, ứng xử văn minh, lịch sự, chuyên nghiệp, chuyên môn sâu, giỏi ngoại ngữ, am hiểu lịch sử, văn hóa,

tận tâm phục vụ khách du lịch, quảng bá hình ảnh của đất nước và thành phố Cần Thơ.

Thứ năm, xây dựng những cơ chế, chính sách đặc thù về việc ưu đãi thuế cho các hoạt động phát triển du lịch trên địa bàn Thành phố. Ưu tiên, miễn, giảm thuế, cho chậm tiền thuế có thời hạn, giảm tiền thuế đất, cho vay với lãi suất ưu đãi đối với các dự án đầu tư phát triển du lịch ở các vùng đất còn hoang sơ, cơ sở hạ tầng chưa phát triển, các điều kiện kinh tế - xã hội còn khó khăn. Có các chính sách ưu đãi cụ thể về thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế nhập khẩu, thuế sử dụng đất, tiền thuê đất, thuế tiêu thụ đặc biệt, thuế giá trị gia tăng với các doanh nghiệp du lịch.

Thứ sáu, tăng cường hợp tác phát triển du lịch giữa Thành phố với các địa phương trong Vùng nhằm phát huy lợi thế của từng địa phương, tăng cường khả năng cạnh tranh chung của Vùng. Phát huy vai trò của Hiệp hội Du lịch ĐBSCL trong điều phối đầu tư, khai thác, kinh doanh du lịch cũng như đào tạo phát triển nguồn nhân lực và quảng bá, xúc tiến du lịch. Kết hợp chặt chẽ du lịch ĐBSCL với du lịch Tp. Hồ Chí Minh và vùng Kinh tế trọng điểm phía Nam. Tăng cường hợp tác phát triển du lịch với các quốc gia trong khối ASEAN, Tiểu vùng sông Mê Kông mở rộng, đặc biệt là với Campuchia.

Tóm lại, khai thác thế mạnh và tiềm năng du lịch sông nước, miệt vườn của thành phố Cần Thơ trong những năm tới là yêu cầu cấp bách của Đảng bộ, Hội đồng nhân dân và Ủy ban nhân dân Thành phố, nhằm đẩy mạnh tăng trưởng kinh tế, chuyển dịch cơ cấu kinh tế, tạo sự đột phá cho thành phố Cần Thơ trong thời gian tới □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Quyết định số 803/QĐ-BVHTTDL của Bộ trưởng Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch về việc phê duyệt: “Đề án phát triển du lịch Đồng bằng Sông Cửu Long đến năm 2020”, ngày 09/3/2010